

ФІЛОСОФСЬКА КОМПОНЕНТА В ІНЖЕНЕРНІЙ ОСВІТІ: ПОГЛЯД ЗІ СТУДЕНТСЬКОЇ ЛАВИ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглянуто особливості сприйняття філософії студентами інженерних спеціальностей, розкрито роль філософських знань у запобіганні негативних наслідків науково-технологічного розвитку.

Ключові слова: філософія, інженерна діяльність, технічна освіта, безпека людства.

Abstract

The article examines the peculiarities of the perception of philosophy by students of engineering specialties, reveals the role of philosophical knowledge in preventing the negative consequences of scientific and technological development.

Keywords: philosophy, engineering, technical education, human security.

На сьогоднішній день з швидким розвитком технологій та апгрейдом технічного аспекту життя, постає питання важливості гуманітарних наук, в тому числі і філософії. Студенти технічних спеціальностей з аналітичним складом розуму звикли сприймати ситуації опираючись на формули та встановлені норми, які не змінюються протягом тривалого часу. Філософія ж розкриває ширше погляди та дозволяє відкривати та аналізувати ситуації під різними кутами. Вона спонукає шукати відповіді та аргументи щодо думок людей не обмежуючись сухими розрахунками, логікою та теоріями, а застосовуючи духовну складову. Варто хоча б переглянути зміст видань за останні роки, що присвячені питанням філософського осмислення техніки та технологій, дивись [1, 2, 3, 4] т. і.

Дисципліна “Філософія” необхідна для людей, особливо студентів, оскільки змушує замислюватись над повсякденними речами, на які, здавалося б є відповіді, проте по ходу дискусій виявляється, що це не так, є лише теоретичні домисли, роздуми, які базуються на логіці та критичному мисленні, адже для того щоб довести свою думку та донести до людей, саме те, що ти маєш на увазі будучи в цьому цілковито впевненим, необхідні аргументи, які зможуть переконати не лише себе, але й опонентів. Останнім часом стають більш потужнішими, більш розвиненішими гаджети, штучний інтелект і т. д., що сприяє полегшенню життя людей, проте “заморожує мізки”. Філософія - це наука, яка базується на роздумах, тому це свого роду “Сонце”, яке змушує “розігрівати” розум, напружуючись в обдумуванні різноманітних тем та пошуком на них відповідей. Особливо це стає набагато цікавішим та продуктивнішим, коли знаходишся в колі однодумців, при тому в кожного, зрозуміло, є своя думка, на яку знаходяться аргументи. Вони можуть бути настільки чітко окресленими, що можна, навіть, почати сумніватись у своїх власних судженнях.

З точки зору інженерії філософська компонента задає питання про те, чи несуть науковці відповідальність за наслідки своїх відкриттів і як вони повинні використовувати свої технології. Постає питання в обговоренні етики науково-технологічного прогресу і потреби у балансі між науковими досягненнями та добробутом суспільства. Чи мають моральне право науковці програмувати на жарти про вбивства людей роботів (Софія, Vina48), детальніше дивись [5], або банальні безпілотники: транспортери, танки і т.д. Через жагу досягнення сенсацій у сфері науки та продуктів інженерії, люди забувають насамперед про безпеку та наслідки таких винаходів. З огляду на ситуацію, яка коїться в Україні протягом 10 років ведення війни, то недолугі кровожерливі політики використовують цих бойових роботів як зброю проти людства. Отже, критично важливо як використати продукт розробки біомедичної інженерії – в якості протеза, що замінить втрачену частину тіла чи як знаряддя вбивства цього тіла.

Таким чином філософія допомагає осмислити саме мету та застосування того чи іншого винаходу, «інтегральний погляд на світ може забезпечити обережне поводження з самим світом і

самою людиною. Філософія, яка за своєю природою є поліфонічною (має багато різних поглядів і тлумачень) і разом з тим намагається осягнути світ в цілому на відмінну від дисциплінарно подрібненої науки в часи глобальних трансформацій четвертої промислової революції, й має виконати функцію критичного осмислення й застереження щодо нових викликів, які постають перед людством» [6]. А тому, філософська компонента в інженерній освіті є важливою для студентів, оскільки вона розширює їх когнітивні горизонти, сприяє розвитку критичного та творчого мислення, формує етичні цінності та допомагає зрозуміти соціальну роль інженерів та їх винаходів. Інтеграція філософської компоненти в інженерну освіту є важливим кроком у формуванні компетентних, гуманістично налаштованих фахівців, які здатні вирішувати складні проблеми та сприяти прогресу суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Філософія сучасної науки і техніки : підручник / Едуард Семенюк, Володимир Мельник. – Вид. 3-тє, випр. та допов. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. – 364 с.
2. Філософія науки : навчальний посібник / О. М. Кузь, В. Ф. Чешко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 172 с.
3. Філософія глобальних проблем сучасності: Навч. посібн. для студ. вищих технічних навчальних закладів / [Кол. авторів; за наук. ред. Арістової А. В.; упорядн. словн. Волобуєва С. В.]. – К.: НТУ, 2016. – 184 с.
4. Філософія освіти і науки: навч. посіб. / І. С. Алексейчук та ін. – 2-ге вид. переробл. та доповн. – Слов'янск, 2019. – 365 с.
5. Штучний інтелект знищить людство. Доступ до електронного ресурсу: <https://youtu.be/F36yoQm9jQo?si=81fFgYMvDfRNeuJy>
6. Теклюк А. І. Місце філософії в часи четвертої промислової революції [Електронний ресурс] / А. І. Теклюк // Матеріали І науково-технічної конференції підрозділів ВНТУ, Вінниця, 10-12 березня 2021 р. – Електрон. текст. дані. – 2021. – Режим доступу: <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-hum/all-hum-2021/paper/view/12885>.

Бровченко Вікторія Валентинівна – студентка групи КІВТ-22Б, факультет інформаційних електронних систем, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: gjfka1240@gmail.com

*Науковий керівник: **Теклюк Анатолій Іванович** — кандидат філософських наук, доцент кафедри філософії та гуманітарних наук, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця e-mail: teklyuk.a.i@vntu.edu.ua*

Brovchenko Victoria Valentynivna – student of the group KIVT-22B, Faculty of Information Electronic Systems, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: gjfka1240@gmail.com

Supervisor: **Teklyuk Anatoliy Ivanovych** - Associate Professor, Department of Philosophy and Humanities, Vinnitsa National Technical University, Vinnytsia. teklyuk.a.i@vntu.edu.ua